

Ziemsvētkos

Vizuļo istabā puzuri kārti,
Sētās, kur puteņi sniegpārslas jauc,
Celiņi slaucīti, atcelti vārti:
Rakstītās kamanās Ziemsvētki brauc.
Nomirgo kumeļiem sudraba groži,
Zvaniņiem skanot, kamanas stāj;
Eglītēm iedegas svecītes spoži,
Ziemsvētku vecītis draudzīgi māj.
Atveras gaidītie dāvanu maiši,
Bērniem liksmi pukstēt sāk sirds:
Pilna ar prieku top zeme un gaisi,
Ziemsvētku zvaigzne pār pasauli mirdz.
/Nikolajs Kalniņš/

Ziemassvētku gaidās

„Māsiņ, vai tu zini ko?
Nestāsti tik citiem to!
Eglīti jau rūķītis
Mums uz svētkiem atnesis.
Nejauši to ieraudzīju
Vakar es, kad laukā biju:
Malkas šķūnītis bij vaļā,
Skatos – eglīte stāv zaļa.
Nu vairs, māsiņ, šaubu nav:
Ziemassvētki klātu jau.”
„Nu tu tiešām redzēji?”
„Vai tad tu vēl netici...
Tad vēl citas jaunas ziņas:
Māte ceps ar' zaķaustiņas!
Piparraušu necepšot:
Tie tik zobus maitājot.”
„Man gan piparrauši garšo...”
„Jā, un cik tie jauki smaršo!...”
„Brālīt! iesim palūgties
Māmiņai, lai cep ar' tos!”
(Vilis Plūdonis)

Ziemassvētki

Egļu skuja, priežu skuja
Negulēja,
Gaida dižu Ziemassvētku
Vizināt.
Ziemassvētki iekrituši
Kupenās.
Baltas saules lūkotāji
Sasaluši.
Nāciet, ļaudis, palīdziet,
Atraisiet,
Kumeļiem, pajūgiem
Palīdziet!
(*Zinaīda Lazda*)

Sidraba mēnestiņš
Veļas pa gaisu.
Sētā nāk rūķītis
Ar dāvanu maisu.

Atnāca, nolika
Priekšnamā klusi
Un aizgāja tālāk
Uz kaimiņu pusi.
Ne manīja sētnieks,
Ne ierējās suns –
Bet kur tas bij bijis,
Gaiši iedegās guns.
(Vilis Plūdons)

Eglīte

Mežā auga eglīte
Citām eglēm blakus.
Tur mēs viņu atradām,
Brienot sniegu taku.
Jauka bija eglīte,
Baltā sagšā tīta.
Zara galā šūpojās
Brūna vāverīte.
Egli līdz ar vāveri
Dzīrāmies nest mājās.
Kuplaste – žēl! – aizskrēja
Vieglām, žiglām kājām.
Ko var darīt – pārnesām
Eglīti vien mājās,
Izrotājām svecītēm,
Jaungadā kā klājas.
Tagad viss te jauks un skaists –
Skujas smaržo, sveces laistās.
Tikai vienu teikšu es:
Žēl ka nav še vāveres!
(Pēteris Sils)

Ziemas miegs

Zaķēns mežā ezi sauc:
Kur gan palicis mans draugs?
Sniegi snieg un puteņo!
Kā lai tagad atrod to?
Vāverīte kokā smeļ:
“Velti draugu meklēt ej.
Kamēr sals un kamēr sniegs,
Ezim mežā ziemas miegs”.
(Dzidra Rinkule Zemzare)

Ziemassvētku rūķi

San kā bites vēji liegi,
Viegli laižas mīksti sniegi,
Svētkus gaidot, zeme salta
Top kā kupena drīz balta.
Vizmo ziemas ceļi tīri,
Brien pa kupenām šurp vīri:
Bārdas garas, paši sīki,
Maisus nesot, gluži līki.
Zvani dūc, skan līksmi dziesmas,
Eglītēs mirdz sveču liesmas.
Visur gaida rūķu saimi
Nes tie dāvanas un laimi.
(Nikolajs Kalniņš)

Ziemas prieks

Māmiņ, baltā ziema klāt,
Iešu Duksi vizināt!
Duksis pretī spirinās,
Nesēd Andra kamanās,
Māmiņ, baltā ziema klāt,
Iešu Duksi vizināt!
Duksis pretī spirinās,
Nesēd Andra kamanās,
Bet, kad tās no kalna skrej,
Līdzi lec un jautri rej.
Ezeriņš, raug, aizsalis
Lejā viz kā spogulis.
Tur jau puikas slidinās.
Sniedziņš lēni lidinās.
Un pār visu maigs un liegs
Viegli dvašo ziemas prieks.
(Kārlis Skalbe)

Eglīte, māsiņa

Eglīte, māsiņa,
Ziemassvētku vakarā,
Cik tu gan skaista un cēla!
Tu mūsu vidiņā
Priecīgo pulciņā,
Kamēr nāk naksniņa vēla.
Laukā mirdz zvaigznītes,
Zaros tev svecītes.
Prasi, kur mana rota?
Eglīte, māsiņa,
Tā manā sirsniņā –
Cerība, tevis dota.
(Herberts Dorbe)

Vai tu zini, eglīte?

Vai tu zini, eglīte,
Cik tu tagad skaista?
Spožas, spožas liesmiņas
Tavos zaros laistās.
Vai tu zini, eglīte,
Cik mums līksmas sirdis?
Tev mēs dziedam dziesmiņas,
Tu jau viņas dzirdi.
Vai tu zini, eglīte,
Kāpēc mēs tā smaidām?
Pašu Sala tētiņu
Šodien ciemos gaidām.
(Dzidra Rinkule-Zemzare)

Ziemassvētkos

Māmiņ, es vismīļāk ziemā
aizbrauktu tai tālā ciemā,
kur reiz mita vecmāmiņa.
Varbūt mūs vēl gaida viņa?
Klausies, skries mums kumeļš ašais
putenī, lauks būs plašais
bieza, balta ziemas sega
Logā uguns degs kā dega.
Gaidīs mūs, vērs durvis plati
mīļā vecmāmiņa pati!
Skaus un sildīs savās plaukstās
mūsu plecus, rokas aukstās.
Tēju cels no krāsns iera
padzert dos, pirms ies pie miera.
Pasaku par labo rūķi
gultā teiks un zelta pūķi..
Rītā Ziemassvētki būs,
vecmāmiņa gaidīs mūs.
(Velta Toma)

Katrā brīnumsvēcītē
Maziņš brīnumiņš.
Ne čiku, ne grabu -
Sēž iekšā viņš.
Kad pāri eglītes pleciem
Sudraba vītnes vijas un jūk
Ziņkārais brīnums
Laukā sprūk.
Sprakšķēdams, sprēgādams,
Kā sienāzis lēkādams,
Gaisu jaukdams un maisīdams,
Brīnumpīparus kaisīdams.

/V.Ļūdēns/

Rūķīši un meža vecis

Uz visiem kokiem mežā jauns guļ sniegs.

Un skaņas mīkstas, it kā sniegu
apvēlušās, veļas.

Nu sila rūķīšiem būs gan ko pīkoties!

Rau, rau, kur tie iz paegļiem jau ceļas!

Olektgari vīriņi,

Sprīdi gari uzači,

Baltu tāsu micītes,

Brūnu sūnu biksītes.

Divi pulkos stājas;

Ņirb pa gaisu kājas.

Sniega vāli veļas,

Skansu vaļņi ceļas.

Šņāc bumbas tvirtas,

Plīvo matu cirtas.

Klaigas un brēka:

Ņemas, cik spēka.

Kā vaigā zied tvīksme!

Kāds prieks! Kāda līksme!

Hallo! Heida!

Bravo! Urrā!

Te rupja balss no meža malas sauc:

“Tas tak par daudz!

Vai tā jūs man te kāršat spilviņas?

Un tinat tāstiņas?

Un gaiņājat no mājām žagatas?

Tik blēņas jums un niekošanās rūp,

Tūlīt uz Lāča purvu lasīt lāčsūnas!..”

To dzirdot, pīkotāji skrien un klūp,

Kur kurais patapdams:

Cits paegļpudurā,

Cits koka dobumā,

Cits rudzrugāju rudens aparā.

Un, lielās, zaļās acis bolīdams,

Un teterkāpostus tiem visiem solīdams,

Lien Mežavecis atkal meža biezumā,

Un atkal tukšs un kluss ir klajumā;

Tik, iztraucēts no trača negantā,

Pa lauku laukiem zaķis aizlīnkā..

(Vilis Plūdonis)

Nāk salavecis jaunās mājās.

Nāk salavecis jaunās mājās
Un durvju priekšā dauzot kājas
Tas sniegavīram apjautājas:

Teic, Sniegavīr, kā labi klājas?
Vai jūt tavs snīpis,
Klāt jau ziema
Uz bērni, un bērni – vai tie gaida ciemā?

Māj Sniegavīrs ar zaru slotu
Un sakārtojis galvas rotu
Tam rokas sniedz: nu ļoti, ļoti, ļoti, ļoti!

Pār jumtiem mēness plati smaida
Un skatienus visapkārt raidot
Ar aci pie – pie – miedz.

Protams, gaida, nu protams, gaida,
Protams, gaida, nu protams, gaida!
Ver droši vaļā, dāvanmaisu vaļā,
Nāc, nāc, nāc istabā, kur egle, egle zaļā.
Imants Lasmanis

Jaungada eglīte

Zaļa kupla eglīte
ienāk mūsu mājās,
saka klusi labvakar,
nostājas uz kājas
skujas smaržo, sveces mirdz,
augstu zarā droši uzkāpj
brūna piparkūku sirds.
atlec zaķis - garausis,
burkānu nav aizmirsis
vāverīte atnes riekstus,
brūnais lācis - avenes,
sarkanās un zaļās rotas
egles zaros lieku es.
brīnos pats, cik draugu daudz -
Salaveci žiglāk brauc!

/J. More/

No debesīm vējš baltu sniegu nes.
No ziemeļiem Vecītis dāvanas nes.
Nes Ziemasvētkus vējš.
Un Vecītis nes
No vistālākās tālienes.
Bet nes jau arī no tuvienes.
No tirgus tētis eglīti nes.
No virtuves mamma maizīti nes.
Nes Ziemsvētkus tētis
Un mamma nes
No vistuvākās tuvienes.
Ziemsvētkus atnes no ārienes.
No laukiem budēļi dziesmas nes.
No baznīcas zvani vēsti nes.
Nes Ziemasvētkus budēļi,
Zvani nes
No tālas un tuvas ārienes.
Bet nes jau arī no iekšienes.
Sirds tādu savādu prieku nes.
Dvēsele klusu gaišumu nes.
Nes Ziemsvētkus sirds
Un dvēsele nes
No visdziļākās iekšienes.

/ Māra Cielēna /

Pirmā sniegpārslīņa
Nokrīt dejodama,
Otra iekrīt upē
Ciemoties pie sama.

Trešā uzkrīt lācim,
Miegainam un klusam,
Ceturta uz jumta uzsnieg
Zilam autobusam.

Piektā sniegpārslīņa
Sēž uz egles zara,
Sestā tup uz siltā,
Melnā trotuāra.

Septītā nez kāpēc
Meklē peles alu,
Astoņā kā pērle rotā
Manu degungalu.

Devītā un desmitā,
Un tās visas citas,
Lai es varu pikoties,
Krīt un krīt bez mitas.

/P.Brūveris/

Tētis atnesa eglīti košu,

Nemšu to tagad un izgreznošu!

Rotu man daudz un konfekšu arī,

Svecīšu pilni būs visi zari!

Pieduros zaram - kas tad tas -

Pirkstā ieķeras kaut kas ass!..

Nē, te jau cilvēks nevar būt drošs, -

Tā eglīte kož!

(J.Osmanis)

Kad dižegles baltajā azotē

maza eglīte snauž –

klusi, tik klusi, klusītiņām

zaķēns burkānu grauž.

Un pazarēs neknošās čiekuri

un nebirst no pazarēm sniegs

aiz bailēm, ka pusnaktī neaizbēg

mazās eglītes miegs.

Un lapsa tad cilpo uz pirkstgaliem

un izsalcis negaudo vilks,

jo cik tad mazai eglītei

tāds miedziņš ir ilgs?

L.Vāczemnieks

Kur lai šovakar es lieku
savu Ziemassvētku prieku?
Vai lai dod to kaķīšam –
prieks lai sēž uz ūsām tam?
Vai lai dod to sunīšam –
prieks lai sēž uz astes tam?
Vai lai eglītei dod viņu –
manu prieka spožumiņu,
lai tas mirdz uz zaļa zara
un lai visiem prieku

V.Ļūdēns

Mežā skrēju, mežā gāju,
Redzēju, ka bija tā -
Zaķi grauza mēness torti
Vecā gada vakarā.
Sniega pārslām apkaisīja
Un uz celma lika to.
Zaķu zaķi sacilpoja
Spožo torti pagāršot.
Skat, kur atkal mēness ripo
Tur, kur vecais ozolzars.
Torte liela, zaķi mazi,
Tikai robu izgrauzt var.

V.Ļūdēns

Sniegmātes maisam vīle ira,
Sniega pārslīņas bira, bira,
Sniegmāte ķēra,
Pārslas bēra
Atpakaļ maisā, - Visas visapkārt izskrēja gaisā.
Ķer! ķer! ķer! ķer!
Ber! ber! ber! ber!
Ak, tas ir grūt!
Vējiņ, ko pūt?
Kurš Sniegmātei palīdzēs tvarstīt?
Kurš vējam pārslīņas bārstīt?

/Rainis/

Ziemas miegā

Visi eži miegā,
Visi lāči sniegā,
Klusums malu malās.
Zivis guļ zem ledus,
Bites tur, kur medus,
Brūnaliņas – kūtī,
Leduspuķes – rūtī.
Tikai savā kaktā
Gailis augstā laktā,
Pēkšņi paceļ balsi,
Nemana, ka sals ir.
Gailis tiešām traks ir,
Pamodinās ļaudis,
Kumeliņus raudus.
Tad ar basām kājām
Prom uz rūķu mājām
Aiziet, soli vingru,
Viņš pa ledu stingru.

/I. Lasmanis/

